

Justis- og beredskapsdepartementet
Postboks 8005 Dep
0030 OSLO

Deres ref

Vår ref
13/2994 SL GAN/MAV11

Dato
02.10.2013

Høring - NOU 2013:9 Ett politi - rustet til å møte fremtidens utfordringer

Vi viser til høringsbrev av 21. juni 2013 fra Justis- og beredskapsdepartementet til Finansdepartementet hvor NOU 2013:9 *Ett politi – rustet til å møte fremtidens utfordringer* fulgte vedlagt.

Finansdepartementet mener utredningen i hovedsak gir et godt utgangspunkt for langsiktig videreutvikling av politietaten. Vi støtter på generelt grunnlag forslaget om å spisse politiets oppgaveportefølje mot etatens kjernevirksomhet gjennom å tilrettelegge for økt spesialisering og større fagmiljøer. En slik “strukturereform” forutsetter blant annet større politidistrikter. Vi er også positive til forslaget om en “kvalitetsreform” som skal tilrettelegge for bedre styring og ledelse. Formålet med Politianalysen blant annet å vurdere politiets ressursbruk og prioriteringer for å se om politiets oppgaveløsning kan gjøres bedre og mer effektiv. Oppfølgingen av NOUen må bygge på grundige analyser av økonomiske og administrative konsekvenser både innad i politiet, men også på tvers av berørte etater og departementer og for samfunnet for øvrig. Det er derfor naturlig at Finansdepartementet på vanlig måte involveres i det videre arbeidet med oppfølging av rapporten.

Finansdepartementet har merket seg at utvalget anbefaler å gå fra dagens 27 til 6 politidistrikter. Dette samsvarer godt med utviklingen i etatsorganiseringen av Skatteetaten og Toll- og avgiftsetaten, og vil kunne gi Politidirektoratet bedre og mer oversiktlig styring av distriktene. Videre vil færre og større enheter tilrettelegge for bedre samarbeid med andre etater, herunder Skatteetaten, Toll- og avgiftsetaten og Statens innkrevingssentral, siden det blir færre kontorenheter å forholde seg til.

Vi vil samtidig understreke viktigheten av at politiet må samarbeide effektivt med andre offentlige myndigheter om bekjempelse av økonomisk kriminalitet. Utvalget viser til at den registrerte kriminaliteten totalt sett går ned, men at flere av de mest alvorlige og grenseoverskridende kriminalitetstypene øker. Dette gjelder blant annet narkotikakriminalitet, økonomisk kriminalitet, hvitvasking og miljøkriminalitet. Disse kriminalitetstypene berører Skatteetaten og Toll- og avgiftsetaten direkte, noe som understreker behovet for et godt samarbeid med politiet.

Vi vil videre vise til at Skattedirektoratet og Toll- og avgiftsdirektoratet i forbindelse med Politidirektoratets høring i 2012 om organisering og bemanning av økoteamene i politidistriktene, har løftet fram flere problemstillinger og forbedringspunkter som også er relevante for politianalysen. Det vises for øvrig til at det også innen innsatsen mot økonomisk kriminalitet vil være viktig å tilrettelegge for mer spesialisering og større fagmiljøer.

Finansdepartementet ønsker på samme måte som utvalget foreslår for politiet at Skatteetaten, Toll- og avgiftsetaten og SI skal konsentrere seg om etatens kjerneoppgaver. Bedre samordning av etatsoppgavene gjennom økt spesialisering og rendyrking av fagområder er derfor viktige premisser i videreutviklingen av etatene. Det følger av dette at tilleggsoppgaver som tar kapasitet fra etatens kjernevirksomhet bør unngås slik at etatens primære oppgaver kan vektlegges. Vi vil i den videre høringsuttalelsen først og fremst kommentere de områdene/anbefalingene som berører politiets oppgaveportefølje med grenseflater mot Skatteetaten og SI.

Overføre utstedelse og tilbakekallelse av pass og utstedelse av nasjonale ID-kort til Skatteetaten

Finansdepartementet har merket seg at utvalget foreslår å overføre utstedelse og tilbakekallelse av pass til Skatteetaten. Videre er det også foreslått å tillegge Skatteetaten en fremtidig oppgave med utstedelse av nasjonale ID-kort. Forslaget om overføring av disse oppgavene til Skatteetaten begrunnes med at etaten allerede har god kompetanse og infrastruktur for utførelse av identitetskontroll og at etaten forvalter folkeregisteret.

Finansdepartementet vil understreke at et slikt forslag ikke i tilstrekkelig grad tar hensyn til behovene for tilgjengelighet og lokal tilstedeværelse. Dette må ses i lys av at Skatteetaten i forbindelse med statsbudsjettet for 2011 fikk fullmakt til å legge ned skattekontor som per. 1. januar 2011 hadde færre enn fem ansatte. Hensikten var å bidra til et bedre tjenestetilbud til alle skattytere, herunder øke enhetlig behandling av like saker. Fullmakten inkluderte 121 skattekontor. Senere er også etatens ID-kontroll ved søknad om skattekort omorganisert. ID-kontrollen utføres nå kun på 42 skattekontor i hele landet. Dette har vært ansett forsvarlig når det gjelder ID-kontroll i forbindelse med utstedelse av skattekort, bla. fordi kontrollen og behovet for personlig

fremmøte på et skattekontor kun knytter seg til første gangs utstedelse av skattekortet. Utstedelse av pass krever imidlertid personlig oppmøte langt hyppigere. For eksempel vil foreldre med flere barn i perioder hvor barna er små, måtte møte for utstedelse og fornyelse av pass relativt ofte. Det vil da oppleves som lite effektivt med lang reisevei til kontorsted som kan utstede pass. Økt bruk av stedsuavhengige saksbehandling og elektronisk kontakt mellom Skatteetaten og skattyterne vil over tid bidra til å redusere etatens behov for lokal tilstedeværelse ytterligere.

Finansdepartementet vil med den bakgrunn understreke at Skatteetatens kontorstruktur vanskelig kan ivareta oppgaven med utstedelse og tilbakekallelse av pass. Vi vil samtidig bemerke at utstedelse/tilbakekallelse av pass ikke naturlig inngår i Skatteetatens kjernevirksomhet.

Overføre namsmannens funksjoner til SI

Utvalget har foreslått å overføre utleggsforretninger, tvangssalg, tilbakeleveringsforretninger, ulike tvangsdekningsforretninger og fravikelse av fast eiendom fra politiet til SI. Det argumenteres med at SI kan utføre disse oppgavene mer effektivt enn politiet, siden det er innenfor SIs kjerneoppgaver.

En overføring av namsmannens funksjoner til Statens innkrevingssentral synes ikke tilstrekkelig utredet og vil medføre en organisering som ikke vil være i samsvar med store deler av den sivile rettspleiens formål og praktiske gjennomføring.

Finansdepartementet vil understreke at det er flere problemstillinger som må kartlegges og vurderes nærmere før en kan ta stilling til eventuell overføring av namsmannens funksjoner til SI. Oppgaver som tvangssalg, arrester og fravikelser krever normalt en fysisk handling og tilstedeværelse flere steder i landet. Oppgavene kan derfor vanskelig utføres av SI alene, som kun har kontorsted i Mo i Rana. Det samme gjelder muligheten til å ta pant i løsøre. Hvordan disse oppgavene skal løses krever en grundigere utredning. Et annet moment er at oppgaver som fravikelser, arrester og tvangssalg normalt medfører utøvelse av tvang og/eller makt mot privatpersoner og selskaper. Dette er oppgaver som naturlig tilligger politiet.

Det bør i en videre utredning også tas i betraktning at den foreslåtte endringen kan medføre en interessekonflikt om prioritet i saker der SI opptrer både som kreditor og særnamsmann for offentlige krav, og som alminnelig namsmann ved behandling av private krav. Det bør også avklares om rettsikkerheten blir tilstrekkelig ivaretatt når SI opptrer med flere samtidige roller, både som kreditor, innkrever og namsmann med ansvar for hele tvangsfullbyrdelsen.

Videre bør den reelle effektiviseringsgevinsten ved overføring av alle utlegg fra politiet til SI vurderes nærmere. Politianalysen viser til at SI kan utføre "utleggsforretninger på

det sivile plan gjennom en overføring av 70 årsverk, mot 300 årsverk i politiet i dag”. Dette er basert på at SI “har et normativt krav om 3 000 utlegg per årsverk, mot 750 i politiet”. Det er imidlertid ikke gitt at disse utleggsforretningene er direkte sammenliknbare. Utleggsforretningene som vurderes overført fra politiet vil gjennomgående kreve mer manuell oppfølging og vil derfor være mer ressurskrevende. Videre vil årsverk til oppgavene med “tvangssalg, fravikelse, arrester mv.” etter det vi forstår komme i tillegg til de angitte 70 årsverkene. Slik vi har forstått SI, er dessuten disse årsverksberegningene basert på en rekke forutsetninger om blant annet modernisering av systemer og en langt høyere andel elektronisk innlevering av saker fra inkassoselskapene enn tilfellet er i dag.

Overføre namsmannsoppgavene med behandling etter Gjeldsordningsloven

Finansdepartementet har også merket seg forslaget om at SI eller NAV kan overta namsmannsoppgavene med behandling etter Gjeldsordningsloven. Vi vil i den forbindelse understreke at flere av de som søker gjeldsordning vil være personer med begrensede ressurser som kan ha behov for fysisk kontakt med den som skal tilrettelegge for en gjeldsordning. Før en kan ta stilling til en slik ordning, må arbeidsdelingen mellom SI og NAV i slike saker avklares nærmere. Videre må det avklares om SI ved overføring av disse oppgavene kan komme i en interessekonflikt ved at SI skal hjelpe skyldneren med å utarbeide en gjeldsordning, samtidig som SI i enkelte tilfeller vil være en av kreditorene det skal forhandles mot. Det må også klargjøres nærmere hva de ressursmessige konsekvensene vil være av en slik overføring av oppgaver til SI.

Sekretariatsfunksjonen i forliksrådet

Utvalget har videre forslått at ansvaret for sekretariatsfunksjonen i forliksrådet tilbakeføres til kommunene, der det lå frem til 2005. SI utøver i dag systemstøtte for denne sekretariatsfunksjonen. Finansdepartementet ser det ikke som naturlig at dette videreføres dersom sekretariatsfunksjonen tilbakeføres til kommunene. Det er ikke vurdert hvilke konsekvenser en slik systemstøtte overfor kommunene vil få for SI, og en slik servicefunksjon overfor kommunene ligger også etter vår vurdering utenfor SIs kjerneoppgaver.

Finansdepartementet vil avslutningsvis bemerke at det også er andre oppgaver som kunne vært vurdert i diskusjonen av politiets oppgaveportefølje. Dette gjelder blant annet oppgavefordelingen på grensen, herunder passkontroll, samt etterforskning og sanksjonering av overtredelser på kontrollstatenes ansvarsområder. Dersom politiets regnskapsfunksjon reorganiseres i tråd med forslagene i NOU 2013:9 er det også

aktuelt å utrede en overføring av denne oppgaven til Direktoratet for økonomistyring, jf. hensynet til virksomhetenes kjerneoppgaver som er nevnt over.

Med hilsen

Amund Noss e.f.
ekspedisjonssjef

Øystein Schönberg-Grevbo
avdelingsdirektør

Dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ikke håndskrevne signaturer

Kopi: SKD, TAD, SI.